

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Завальнюк Анастасія Миколаївна
здобувачка вищої освіти 4-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Процес інтеграції України до ЄС набрав виняткового швидкого темпу в надзвичайно складних умовах повномасштабного збройного вторгнення Російської Федерації на територію України. Незважаючи на руйнівні наслідки війни, в червні 2022 року шляхом виняткового схвалення заявки України на членство та надання їй статусу кандидата ЄС підтримав нашу країну. Пізніше, у грудні 2023 року, Україна отримала можливість розпочати переговори про вступ, однак для цього потрібно посилити боротьбу з корупцією, забезпечити права національних меншин(спільнот) та удосконалити антиолігархічне законодавство.

Завдяки успішному виконанню як семи основних, так і чотирьох додаткових рекомендацій Європейської Комісії, Україна демонструє готовність до вступу в ЄС. Можна очікувати, що Європейська Комісія позитивно оцінить прогрес нашої держави у виконанні всіх необхідних вимог [1]

Європейські інституції очікують від України швидких і масштабних реформ. Однак, враховуючи складність ситуації, реалізувати всі необхідні зміни за короткий термін є вкрай непросто. У 2023 році Україна мала низький рейтинг за показниками державного управління, вона отримала негативні результати, з-поміж інших держав-членів ЄС. Більше того, її результати у порівнянні з нинішніми десятима країнами-кандидатами і потенційними кандидатами на вступ до ЄС були також достатньо низькими [2]

Попри війну, Україна зіштовхується з необхідністю впровадження глибоких змін в інституційну структуру держави. Це стосується таких сфер, як державне управління, судова система, забезпечення верховенства права, децентралізація влади, зменшення впливу олігархів та посилення боротьби з корупцією.

Інтеграція до ЄС є потужним інструментом для подальшого впровадження таких змін, що приносить користь як країні-кандидату, так і ЄС. Щодо процесу проведення переговорів на вступ то він матиме місце саме з відбудовою країни після війни, посилюючи вплив ЄС на інституційний розвиток України та забезпечуючи могутні стимули для дотримання критеріїв членства.

Проте, повна інтеграція України передбачає взаємні зусилля: як з боку України, так і з боку ЄС, який також має провести багато внутрішніх реформ. Інституційна структура ЄС має бути адаптованою до вступу одного чи декількох членів.

Зустрічаються дві основних форми для покращення спроможності ЄС боротися з порушеннями верховенства права та інших цінностей. Насамперед, якщо буде допустимо реформувати договори ЄС у середньостроковій перспективі, зміни мають охоплювати реформу статті 7 Договору про Європейський Союз і розповсюджувати вимоги щодо дотримання верховенства права та спроможність користуватися усіма фондами ЄС. Не менш важливе місце мало б створення Європейським Союзом нових інституцій, таких як Спільна палата вищих судів і трибуналів країн-членів ЄС для усунення ризиків щодо незалежності судової гілки влади, а також створити новий орган, який забезпечить прозорість, підзвітність і боротьбу з корупцією. Варто брати до уваги, що внесення змін до ДЄС є не легкою процедурою та може виявитись неможливою у процесі узгодження чи в рамках національних процесів ратифікації таких змін, оскільки це потребує визнання 27 урядами наприклад, як це сталося, коли Конституційний договір було відхилено на національних референдумах у Франції та Нідерландах у 2005 році [3].

Іншим шляхом впровадження реформ для захисту верховенства права та сприяння цільовому використанню коштів ЄС, може стати включення відповідних умов до Договору про приєднання, який підпишеться між Україною та ЄС. Такий договір є міжурядовою угодою та має силу первинного права ЄС, тому його можна використовувати для впровадження особливих змін. Окрім того, процедура приєднання нової країни до Європейського Союзу передбачає

обов'язкову одностайну згоду всіх держав-членів та ратифікацію договору про приєднання національними парламентами та Європейським парламентом. Це означає, що навіть ті країни, які виступають проти механізму обумовленості верховенства права на етапі переговорів про вступ, будуть зобов'язані його прийняти, якщо вирішать приєднатися до ЄС. Таким чином, успішна імплементація цього механізму значною мірою залежить від політичного контексту в ЄС на момент завершення переговорів про вступ України та від готовності всіх держав-членів досягти спільного інтересу з цього питання.

Враховуючи вищесказане, можна сказати що інтеграція України до ЄС є стратегічно важливим процесом для обох сторін. Незважаючи на виклики, Україна демонструє рішучість у досягненні цієї мети. Європейський Союз зі свого боку повинен продемонструвати єдність та готовність підтримати Україну на цьому шляху. Успішна інтеграція України зміцнить Європейський Союз та сприятиме створенню більш безпечної та стабільної Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2023 рік. URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu/zviti-pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu>
2. Transition Report 2023-24. URL : <https://www.ebrd.com/publications/transitionreport-202324>.
3. Sailing on High Seas: Reforming and Enlarging the EU for the 21st Century /[O. Costa, D. Schwarzer, P. Berès та ін.] / Franco-German Working Group on EU Institutional Reform. URL : <https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2023/12/20230919-Group-of-Twelve-REPORT.pdf>

***Ключові слова:** інтеграція, Європейський Союз, реформа, членство, корупція, верховенство права, ратифікація.*

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Сурілова Олена Олексіївна.

Красюн Анастасія Сергіївна

здобувачка 1-го курсу магістратури

факультету адвокатури та антикорупційної діяльності

Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан в Україні, який був введений у зв'язку з агресією Російської Федерації, суттєво змінив зовнішньополітичний курс України та її місце в системі міжнародних відносин. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну зумовило серйозне переосмислення концептуальних підходів щодо перспектив забезпечення безпеки та оборони Європейського континенту, розробки нових пріоритетів та підходів до реалізації зовнішньої політики, що знайшло відображення в дослідженнях провідних аналітичних центрів [3]. У цей період українська дипломатія зіткнулася з багатьма складними викликами, але водночас отримала нові можливості для зміцнення своїх позицій на міжнародній арені.

Ключовими аспектами міжнародних відносин України в умовах воєнного стану стали: зміцнення відносин з головними союзниками, інтеграція в європейські та трансатлантичні структури, активізація дипломатичних зусиль щодо ізоляції Росії на міжнародній арені та розвиток нових форм співпраці з країнами глобального Півдня та Азії [2, с. 45].

Одним із ключових викликів для України стало питання безпеки. Запровадження воєнного стану зумовило необхідність термінового перегляду міжнародних відносин з точки зору пошуку військової, фінансової та гуманітарної допомоги. НАТО у найрішучіший спосіб засуджує загарбницьку

Завальнюк Анастасія Миколаївна	
ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	407
Красюн Анастасія Сергіївна	
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	410
Ландейс Альберт Олександрович	
ПРОБЛЕМАТИКА ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ.....	413
Потелешенко Крістіна Анатоліївна	
АДАПТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	418
Удод Вікторія Володимирівна	
ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	423
СЕКЦІЯ № 14. ПРАВО ЄС: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	429
Дехніч Анастасія Вікторівна	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	429
Думініка Марія Олександрівна та Рацун Ангеліна Анатоліївна	
ПРАВО НА ПРИТУЛОК ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	433
Елісашвілі Ілля Володимирович	
ЄДИНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК УНІКАЛЬНА ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ.....	436
Ігнатюк Аліка Альбертівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В СОЮЗІ.....	439
Карасені Олександра Василівна	
СУЧАСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ОСНОВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	443
Котелевська Валерія Русланівна	
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	446
Латиш Яна Вадимівна	
РОЛЬ СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ФОРМУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	449
Леснякова Вікторія Олександрівна	
РОЛЬ ЄС У ПОДОЛАННІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	452
Лук'янчук Катерина Петрівна	